

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/89/2015
Identifikačné číslo spisu: 2513010650
Dátum vydania rozhodnutia: 17.02.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:2513010650.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 17. februára 2016 v trestnej veci obvineného O. P. , pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona, o dovolaní obvineného, ktoré podal prostredníctvom svojho obhajcu Mgr. Vlastimila Váľkoviča, advokáta v Topoľčanoch, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 14. augusta 2014, sp. zn. 6To/51/2014, a rozsudku Okresného súdu Piešťany z 28. apríla 2014, sp. zn. 1T/128/2013, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného O. P. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Piešťany z 28. apríla 2014, sp. zn. 1T/128/2013, bol obvinený O. P. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

v období od presne nezisteného mesiaca roku 2006 až do 12. augusta 2013 v rodinnom dome č. XX v obci Z. a na iných miestach ako manžel U. P., tejto minimálne raz do mesiaca po vzájomnej hádke, pri ktorej jej vulgárne nadával, vytykal jej neveru a prehnané mňanie finančných prostriedkov z rodinného rozpočtu, túto ponižoval, že je neschopná, že si nevie nájsť prácu, vyhrážal sa jej tým, že ju zabije, že ju zlikviduje a že ju pripraví o spoločné deti, neustále jej prezeral jej mobilný telefón, emailovú korešpondenciu a osobné veci, minimálne osemkrát za obdobie spoločného spolužitia túto fyzicky napadol, a to za prítomnosti ich spoločných dvoch maloletých detí, a to takým spôsobom, že ju schmatol za vlasy a sotil ju o stenu, opakovane ju udieral dlaňou i päťou do oblasti tváre, chrbta a pliec, kopal ju do nôh, pričom jej spôsobil drobné hematómy v oblasti očníc, v oblasti pravého ramena, v oblasti oboch dolných končatín a v presne nezistenom čase dňa 22. marca 2013 jej spôsobil zlomeninu sánky s dobou liečenia 7 týždňov, čím svojim konaním u U. P. vyvolával neustály strach, stres, poniženia a ohrozil jej fyzické a psychické zdravie.

Za to mu súd uložil podľa § 208 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona ho súd pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obvinený.

Krajský súd v Trnave uznesením zo 14. augusta 2014, sp. zn. 6To/51/2014, podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného O. P. zamietol.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 6To/51/2014, a rozsudku Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 1T/128/2013, obvinený podal prostredníctvom obhajcu 30. novembra 2015 (doručené Okresnému súdu Piešťany 1. decembra 2015) dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku.

Obvinený O. P. v dovolaní uviedol, že napáda výrok o vine a treste obsiahnutý v citovaných rozhodnutiach, nakoľko spočíva na nesprávnom právnom posúdení predmetného skutku. Uplatnený dôvod dovolania vidí predovšetkým v tom, že skutok nevykazuje všetky znaky zločinu podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. d/, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona.

Okresný súd vo svojom odôvodnení uvádza, že predmetný trestný čin bol páchaný „po dlhší čas“, v dôsledku čoho bol skutok právne posúdený ako zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona.

Podľa názoru obvineného splnenie zákonnej podmienky „po dlhší čas“ samo o sebe ešte nepostačuje pre záver o spáchaní trestného činu. Pre vyvodenie tohto záveru je potrebné, aby v tomto časovom období obžalovaný konal s určitou intenzitou, ktorej objasnenie a následné ustálenie v skutkovej vete je nevyhnutné. Táto podmienka vyplýva aj zo samotného pojmu po dlhší čas, pretože je zrejmé, že v tomto časovom období musí byť páchaná pokračovacia, opakovacia alebo trvajúca trestným zákonom vymedzená protispoločenská činnosť. Vymedzenie tohto pojmu v zmysle § 138 písm. b/ Trestného zákona vyžaduje, aby počet jednotlivých útokov bol ustálený spôsobom, ktorý nevzbudzuje pochybnosti. Podľa obvineného nemožno vychádzať z počtu útokov vyjadrených neurčito, ale ak sa nedá zistiť ich presný počet, musí sa ustáliť počtom najmenej, ktorý počet sa nepochybné preukázal. Len tak možno v súlade so zákonom posúdiť intenzitu konania páchatel'a v súlade so zákonným znakom po dlhší čas odôvodňujúcim použitie prísnejšej trestnej sadzby, čo sa však v predmetnej veci nestalo. V skutkovej vete intenzita konania obvineného, ktorú mal obvinený páchať po dlhší čas je ustálená len približne. Okresný súd sa bližšie nezaoberal otázkou trvalosti a intenzity útokov obvineného najmä v období rokov 2006 až 2012 a bez bližšieho odôvodnenia mal za preukázané, že obvinený spáchal trestný čin závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. b/ Trestného zákona, teda že tento trestný čin páchal po dlhší čas. Podľa obvineného u trestných činoch trvácich nebola doposiaľ súdnou praxou ustálená doba, ktorá zodpovedá pojmu po dlhší čas. Vzhľadom na uvedené, podľa názoru obvineného právne posúdenie predmetného skutku zo strany prvostupňového a druhostupňového súdu je nesprávne a uložený trest odňatia slobody je neprimerane prísny. Pri správnom posúdení skutku by v uvedenom prípade išlo o trestný čin v zmysle § 208 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona, prípadne o niektorý z trestných činov ublíženia na zdraví.

Na základe uvedeného obvinený O. P. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Trnave zo 14. augusta 2014, sp. zn. 6To/51/2014, bol porušený zákon v ustanoveniach, o ktoré sa podané dovolanie opiera, a aby napadnuté uznesenie bolo podľa § 386 ods. 2 zrušené. Zároveň aby najvyšší súd zrušil aj rozsudok Okresného súdu Piešťany z 28. apríla 2014, sp. zn. 1T/128/2013, a prikázal prvostupňovému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Piešťany (ďalej len „prokurátorka“).

Podľa názoru prokurátorky obe napadnuté rozhodnutia sú zákonné a správne. Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku nie je naplnený.

K námietke obvineného týkajúcej sa vysvetlenia termínu - páchanie trestného činu po dlhší čas, prokurátorka uviedla: Všeobecne nie je možné stanoviť, aký konkrétny časový úsek sa považuje za dlhší čas, ktorý je možný ešte považovať za závažnejší spôsob konania. V každom prípade však konanie po dlhší čas pripadá do úvahy nielen pri pokračovacích trestných činoch, ale najmä pri trvácich trestných činoch; t.j. vtedy, keď sa udržiava protiprávny stav po určitú dobu. Pritom dĺžku časového úseku, ktorý je možné považovať za dlhšiu dobu, je treba posudzovať predovšetkým na základe intenzity konania obvineného a závažnosti trestného činu. Ide o také konanie obvineného, ktoré zasahuje do zvlášť významnej sféry práv poškodeného a je vyjadrené aj zákonom ustanovenou trestnou sadzbou, ktorá vlastne tak vyjadruje dôležitosť a mieru záujmu akú spoločnosť má na ich ochrane. V tomto konkrétnom prípade trestná sadzba v základnej skutkovej podstate trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby je v rozpätí 3 - 8 rokov a vyjadruje tak výrazný záujem spoločnosti na ochrane dotknutej osoby, v tomto prípade manželky obvineného pred bitím, ponižovaním, pohrdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrážaním a inými protiprávnymi konaniami páchatel'a. Správne a v súlade so zákonom preto oba sudy posúdili konanie obvineného aj podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty tohto trestného činu s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/, pretože protiprávne konanie obvineného trvalo od roku 2006 do 12. augusta 2013, teda sedem rokov, čo vzhľadom na vyššie uvedené je už bezpochyby treba považovať za konanie trvajúce dlhšiu dobu. Prvostupňový súd ustálil počet jednotlivých útokov, a to tým že konanie konkretizoval počtom útokov minimálne raz do mesiaca, čo znamená, že útokov bolo minimálne 80. Z uvedeného potom vyplýva, že rozhodnutie napadnuté dovolaním obvineného nespočíva v nesprávnom právnom posúdení skutku ani na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení, a preto dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku nie je daný.

Vzhľadom na vyššie uvedené prokurátorka navrhla, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku), za splnenia podmienok uvedených v § 373 Trestného poriadku, v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku). Dospel však k záveru, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku.

Dovolací súd hneď v úvode konštatuje nepochopenie inštitútu mimoriadneho opravného prostriedku, keď dovolateľ namieta výrok o vine a treste, preto je potrebné uviesť, že dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 písm. i/ Tr. por. je, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia: správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávnych chýb, taxatívne uvedených ako dovolacie dôvody v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. n/ Tr. por. Mimoriadny opravný prostriedok - dovolanie - neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže posudzovať, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Námietať nesprávne skutkových zistení, námietať proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne nesúhlas s tým, ako súd hodnotil vykonané dôkazy, nemôže zakladať žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Nie je možné, s poukazom na dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. domáhať sa preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené. Dovolací súd môže posudzovať len to či súdy na zistený skutkový stav, ktorý je v dovolacom konaní daný a nemenný aplikovali správne ustanovenia Trestného zákona.

Obvinený videl tento dovolací dôvod v tom, že súdy nesprávne objasnili skutkový stav vo vzťahu k otázke, či žalovaný trestný čin páchal „po dlhší čas“, okresný súd sa nezaoberal otázkou trvalosti a intenzity útokov obvineného.

Dovolací súd opakovane konštatuje, že dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku slúži výlučne na nápravu hmotnoprávných chýb. Dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, ktoré nie je prípustné právne účinne namietat, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu.

V podanom dovolaní dovolateľ namietať v podstate právnu kvalifikáciu skutku ako trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona, a tým aj uložený trest odňatia slobody, ktorý považoval za neprimeraný.

Vo vzťahu k dostatočne neobjasnenej spornej otázke v rámci dokazovania, čo predstavuje „dlhší čas“, a teda závažnejší spôsob konania, dovolací súd dáva do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Tdo 6/2012, kde sa konštatuje, že v prípade, ak pôjde o trestný čin s vyššou trestnou sadzbou bude „dlhší čas“ kratší ako pri trestnom čine s nižšou trestnou sadzbou a všeobecne sa za dlhší čas považuje doba 6 mesiacov. V posudzovanom prípade bol skutok páchaný v období od roku 2006 do augusta 2013, teda po dobu 7 rokov, čo súdna prax považuje za dlhší čas.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že skutková veta tak, ako bola ustálená, obsahuje všetky zákonné znaky trestného činu, z ktorého bol obvinený právoplatne uznaný za vinného a jeho konanie bolo správne právne posúdené v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Zistený skutkový stav bol správne právne kvalifikovaný, pretože obvinený O. P. svojím konaním naplnil všetky obligatorne znaky skutkovej podstaty trestného činu (zločinu) týrania blízkej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona.

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejme, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanovením § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, preto dovolanie obvineného O. P. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.